

Milan Uhde o fakultním roce 1990

Nově instalovaný rektor Milan Jelínek jejich přání podporoval, a tak jsem se začal chystat k plnění úkolu, který mě sice velmi těšil, ale na který jsem zdaleka nebyl připraven. Zabýval jsem se studiem jen některých českých autorů, kteří mě buď provokovali k nesouhlasu, nebo kteří mi byli blízcí, ale obsáhnout ve svých čteních celou novodobou českou literaturu od obrození po dnešek bylo nad mé tehdejší síly.

Usilovně jsem četl a studoval. Naštěstí mé přednáškové téma v letním semestru obemykalo pouze takzvanou zakázanou produkci. Měl jsem ji po ruce, a dobře přečtenou, ať už šlo o samizdat nebo o svazky pocházející z českých zahraničních vydavatelství, a musel jsem ve znalostech zaplnit pouze některé nepodstatné mezery.

V únoru 1990 jsem přednášky zahájil.

Určili mi termín na pondělí v sedm ráno. Potlačil jsem perzekučně bludnou myšlenku, že je to pokus zneškodnit mi tak trochu nástup; pamatoval jsem si, že to byl v dobách mých studií nejhorší možný termín: přespolní studenti přijížděli teprve během dopoledne a po neděli se všem špatně vstávalo.

Ale zájem o mou přednášku byl tak velký, že jsem přednášel v aule – a byla plná. Nepřipisuju to ani tak sobě jako tématu: přinášel jsem s sebou ve dvou objemných taškách strojopisné samizdaty a dával je kolovat. V sále kromě studentů sedali i novináři a další zájemci, kteří využívali toho, že vysokoškolské přednášky byly přístupné pro veřejnost.

Drobná praktická komplikace spočívala dále v tom, že jsem neměl klíče od pracovny; sdílel jsem ji se třemi mladšími kolegy, kteří však přicházeli až kolem desáté, případně v pondělí nedocházeli vůbec. Vlastní klíče prý dostanu až v prosinci, kdy speciální zámečnická firma jednou do roka přikročí k výrobě obzvláště speciálních patentních bezpečnostních otvíracích nástrojů, jimiž své zaměstnance na vyšší pokyn vybavovala filozofická fakulta.

Považoval jsem to za zbytek předpisů ze sedmdesátých let, ale snášel jsem to dobře. Nosíval jsem své tašky ovšem i na toaletu v obavě, že kdybych je nechal bez dohledu na chodbě, kde jsem měl stanoviště a kde o přestávce proudily zástupy studentů, mohl by mi někdo nějaký vzácný exemplář ukrást. Ale učitelská práce byla radostná a neobyčejně mě těšila.

Kromě toho jsem měl v pondělí odpoledne výběrový seminář, ve kterém jsem se snažil uplatnit pohledy na českou literaturu počínaje obrozením a konče obdobím do roku 1970.

Měl jsem v plánu sestavit českou čítanku, ale zbyl z něho jen zlomek: svazek sedmadvaceti portrétů českých spisovatelů s ukázkami. Vycházel jsem z takzvaného „druhého čtení“, které následovalo po „prvním čtení“ absolvovaném ve fakultních škamnách a vedlo mě k přehodnocení někdejších výkladů, k němuž jsem postupně dospíval poté, co mě zakázali.

Kolegové z katedry, kteří si mě pamatovali z dob studia, se mě ptali, zda nebudu prožívat úkorně, že se katedra skládá převážně z profesorů, docentů nebo přinejmenším kandidátů věd, zatímco já jsem pouhý odborný asistent a za jménem žádný titul nemám. Považoval jsem za normální, že jako nováček bez pedagogické praxe a bez vědecké průpravy nemohu být zařazen a označen jinak. Vyslovil jsem ovšem zájem co nejdříve se habilitovat: publikoval jsem v časopise *O divadle* téměř stostránkovou studii o komediích Václava Havla a chtěl jsem textový rozbor doplnit o analýzy inscenací, které se nyní jen rojily. Byl bych se na tom domluvil nejspíš s Bořivodem Srbou, který vedl katedru divadelní vědy, ale i katedra nebo ústav české literatury mi mohly dodat školitele a oponenta. Leč takový záměr nebyl uskutečnitelný: informovali mě, že k docentuře mi chybějí předpoklady, které nemohu v dohledné době splnit: neabsolvoval jsem požadovaný počet zahraničních studijních pobytů ani nedosáhl kandidatury věd. Handicap vzniklý za starého režimu mi tudíž nebylo souzeno překonat. Pro nával práce jsem se tím nestačil trápit.

(UHDE, Milan. *Rozpomínky. Co na sebe vím*. Praha – Brno: Torst – Host, 2013, s. 482–483.)

